

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์จักสานหวาย

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมผลิตภัณฑ์จักสานหวายที่ทำจากหวายชนิดที่เหมาะสม ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก ทั้งนี้ไม่ครอบคลุมถึงเครื่องเรือนที่ทำจากหวาย เช่น โต๊ะ เก้าอี้

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ ผลิตภัณฑ์จักสานหวาย หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากต้นหวาย ฝิวหวาย ไล่หวาย เป็นหลัก โดยการสาน ทั้งต้น หรือผ่า หรือจักต้นหวายเป็นเส้น แล้วนำมาสาน ถัก พัน สอด อาจมีการฟอก ย้อมสี รมควัน หรือทาสารเคลือบเงาเพื่อความสวยงาม และอาจมีการประกอบด้วยวัสดุอื่น เช่น ไม้ไผ่ ลวด ตะปู ในการยึด เพื่อให้เกิดความแข็งแรง มั่นคง และเรียบร้อย

๓. ประเภท

- ๓.๑ ผลิตภัณฑ์จักสานหวาย แบ่งตามการใช้งานออกเป็น ๓ ประเภท คือ
- ๓.๑.๑ ประเภทที่ใช้เป็นของใช้ทั่วไป เช่น ตะกร้า กระจาด กระเป๋า ปุงกี
 - ๓.๑.๒ ประเภทที่ใช้เป็นของตกแต่ง เช่น โคมไฟ โมบาย
 - ๓.๑.๓ ประเภทที่ใช้เป็นเครื่องประดับ เช่น เข็มขัด เข็มกลัด สร้อยคอ กำไล กิ๊บ

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

๔.๑ ลักษณะทั่วไป

- ๔.๑.๑ ต้องมีความประณีต สวยงาม ปราศจากเส้นขน เส้น ผุนผง และรา ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดตลอดชิ้นงาน
- ๔.๑.๒ ต้องแข็งแรง มั่นคง ไม่บิดเบี้ยวหรือเอนเอียง
- ๔.๑.๓ ผลิตภัณฑ์จักสานหวายที่เป็นแบบและขนาดเดียวกัน ต้องมีรูปร่างเหมือนกัน และมีขนาดใกล้เคียงกัน

๔.๒ หวาย

ต้องเป็นหวายที่มีคุณภาพดี คือ เป็นหวายแก่ ไม่เหี่ยวยุ่น ผุ เปราะ หรือหักง่าย ปราศจากรา และร่องรอยการเจาะ กัดกินของแมลง

๔.๓ ลวดลาย

ต้องมีความประณีต สวยงาม สม่่าเสมอ ครบถ้วน และถูกต้องตามแบบของผลิตภัณฑ์จักสานหวาย

๔.๔ สี (ถ้ามี)

ต้องมีสีสม่ำเสมอ ยกเว้นกรณีที่มีการย้อมไล่ระดับสี หรือสานสลับสีในชิ้นงานเดียวกัน สีต้องไม่ตก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์จักสานหวายแล้วสีต้องไม่ติดมือ

๔.๕ การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)

ต้องมีความประณีต ติดแน่น คงทน กลมกลืนและเหมาะสมกับชิ้นงาน

๔.๖ การเคลือบเงา (ถ้ามี)

ต้องเรียบ มีความเงาสม่่าเสมอ ไม่เป็นเม็ด เป็นตุ่ม เป็นคราบ กรอบแตก หรือหลุดลอก และต้องไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงามตามธรรมชาติ

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๘.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคน ไม่น้อยกว่า ๓.๒๕ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๔.๗ การใช้งาน

ต้องสามารถใช้งานได้ตรงตามประเภทของผลิตภัณฑ์

๕. การบรรจุ

๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุผลิตภัณฑ์จักสานหวายในภาชนะบรรจุที่สะอาด เรียบร้อย แข็งแรงพอที่จะป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์จักสานหวายได้

๖. เครื่องหมายและฉลาก

๖.๑ ที่ฉลากผลิตภัณฑ์จักสานหวายทุกหน่วยหรือภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์จักสานหวายทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น ตะกร้าหวาย กระเช้าหวาย

(๒) เดือน ปีที่ทำ

(๓) ชื่อนำในการใช้และดูแลรักษา (ถ้ามี)

(๔) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ผลิตภัณฑ์จักสานหวายประเภทเดียวกัน ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๗.๒.๑ การชักตัวอย่าง

ให้ชักตัวอย่างผลิตภัณฑ์จักสานหวายโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๕ ตัวอย่าง

๗.๒.๒ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จักสานหวาย เมื่อตรวจสอบแล้วต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ถึงข้อ ๔.๗ ข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จักสานหวายรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๘. การทดสอบ

๘.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป หวาย ลวดลาย สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น และการเคลือบเงา

๘.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์จักสานหวาย อย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ

๘.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน
(ข้อ๘.๑.๒)

ลักษณะที่ ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องประณีต สวยงาม ปราศจากเส้นขน เส้นย่น ฝุ่นผง และรา ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด ตลอดชิ้นงาน	๕	๔	๓	๒	๑
	ต้องแข็งแรง มั่นคง ไม่บิดเบี้ยวหรือเอนเอียง	๕	๔	๓	๒	๑
	ผลิตภัณฑ์จักสานหวายที่เป็นแบบ และขนาด เดียวกัน ต้องมีรูปร่างเหมือนกัน และมีขนาด ใกล้เคียงกัน	๕	๔	๓	๒	๑
หวาย	ต้องเป็นหวายที่มีคุณภาพดี คือ เป็นหวายแก่ ไม่เหี่ยวย่น ฟู เปราะ หรือหักง่าย ปราศจาก รา และร่องรอยการเจาะ กัดกินของแมลง	๕	๔	๓	๒	๑
ลวดลาย	ต้องมีความประณีต สวยงาม สม่ำเสมอ ครบถ้วน และถูกต้องตามแบบของผลิตภัณฑ์ จักสานหวาย	๕	๔	๓	๒	๑
สี (ถ้ามี)	ต้องมีสีสม่ำเสมอ ยกเว้นกรณีที่มีการย้อมไล่ ระดับสี หรือสลับสีในชิ้นงานเดียวกัน สี ต้องไม่ตก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์จักสานหวาย แล้วสีต้องไม่ติดมือ	๕	๔	๓	๒	๑
การประกอบ ด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)	ต้องมีความประณีต ติดแน่น คงทน กลมกลืน และเหมาะสมกับชิ้นงาน	๕	๔	๓	๒	๑
การเคลือบ เงา (ถ้ามี)	ต้องเรียบ มีความเงาสม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด เป็นตุ่ม เป็นคราบ กรอบแตก หรือหลุดลอก และต้องไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม ตามธรรมชาติ	๕	๔	๓	๒	๑

๘.๒ การทดสอบการใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ตรวจพินิจ